

Na osnovu člana 17. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23 i 09/24), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 20. i 21.03.2024. godine, donijelo je:

Smjernice za uspostavljanje sistema povjerljivog savjetovanja u pravosuđu u Bosni i Hercegovini

Povjerljivo savjetovanje se provodi na osnovu etičkih principa i normi definisanih Zakonom o VSTV-u BiH, zakonima o sudovima i tužilaštvima u BiH, Kodeksom sudijske etike i Kodeksom tužilačke etike, Smjernicama za sprečavanje sukoba interesa u pravosuđu, Smjernicama za nosioce pravosudne funkcije prilikom istupanja u javnosti i korištenja društvenih mreža te na osnovu Priručnika za primjenu Kodeksa sudijske etike i Kodeksa tužilačke etike, analize disciplinske prakse VSTV-a BiH i analize mišljenja Stalne komisije za etiku, integritet i odgovornost sudija i tužilaca VSTV-a BiH, planova integriteta pravosudnih institucija i drugih instruktivnih i edukativnih materijala relevantnih za pravosuđe u BiH. Povjerljivo savjetovanje je rezultat praktičnih rješenja koja omogućuju laku i brzu dostupnost svim sudijama i tužiocima.

Smjernice za uspostavljanje sistema povjerljivog savjetovanja u pravosuđu u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Smjernice) uređuju izbor povjerljivih savjetnika, postupak povjerljivog savjetovanja, kao i evidencije i izvještavanje o povjerljivom savjetovanju. Smjernice donosi VSTV BiH i dostavlja ih svim pravosudnim institucijama.

1. Izbor povjerljivih savjetnika

1.1. Povjerljivo savjetovanje vrše pojedinci (sudije i tužioci) koji imaju dugogodišnje iskustvo rada u pravosuđu (preko 10 godina), koji imaju visoke moralne vrijednosti, koji uživaju povjerenje svojih kolega, kojima u prethodnih pet (5) godina nije izrečena disciplinska mjera i koji imaju iskustvo i interes za izučavanje u oblastima etike, integriteta i sprečavanja sukoba interesa.

1.2. Izbor povjerljivih savjetnika vrše opšte sjednice kantonalnih/okružnih sudova, Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, Vrhovnog suda Republike Srpske, Apelacionog suda Brčko distrikta, Suda Bosne i Hercegovine, odnosno kolegiji tužilaca kantonalnih/okružnih tužilaštava, Federalnog tužilaštva Federacije Bosne i Hercegovine,

Republičkog javnog tužilaštva Republike Srpske, Tužilaštva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i Tužilaštva Bosne i Hercegovine.

1.3. Predsjednik kantonalnog/okružnog suda obavještava putem elektronske pošte sudije kantonalnog/okružnog suda kojim rukovodi i predsjednike općinskih/osnovnih sudova i sudije sudova na području jurisdikcije kantonalnog/okružnog suda o postupku izbora povjerljivih savjetnika, sa jasno istaknutim uslovima iz tačke 1.1. te naznačenim rokom za dostavljanje prijedloga za povjerljive savjetnike. Predsjednici Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, Vrhovnog suda Republike Srpske, Apelacionog suda Brčko distrikta i Suda Bosne i Hercegovine obavještavaju sudije sudova kojima rukovode o postupku izbora povjerljivih savjetnika, sa jasno istaknutim uslovima iz tačke 1.1. te naznačenim rokom za dostavljanje prijedloga za povjerljive savjetnike. Glavni tužilac kantonalnog/okružnog tužilaštva, Federalnog tužilaštva Federacije Bosne i Hercegovine, Republičkog javnog tužilaštva Republike Srpske, Tužilaštva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i Tužilaštva Bosne i Hercegovine vrši obavještavanje tužilaca institucije kojom rukovodi na isti način.

1.4. Sudije odnosno tužioci pravosudnih institucija iz tačke 1.3. predlažu jednog ili više kolega koji ispunjavaju uslove iz tačke 1.1. i svoje prijedloge upućuju rukovodiocu pravosudne institucije do naznačenog roka. Predsjednici općinskih/osnovnih sudova dostavljaju prijedloge predsjednicima kantonalnih/okružnih sudova. Sudije odnosno tužioci mogu predložiti i sami sebe, pod uslovima iz tačke 1.1. Rukovodilac pravosudne institucije ne može biti predložen za povjerljivog savjetnika, kao ni nosilac pravosudne funkcije koji obnaša funkciju člana VSTV-a BiH odnosno disciplinskih komisija VSTV-a BiH.

1.5. Predsjednik kantonalnog/okružnog suda, Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, Vrhovnog suda Republike Srpske, Apelacionog suda Brčko distrikta, Suda Bosne i Hercegovine odnosno glavni tužilac kantonalnog/okružnog tužilaštva, Federalnog tužilaštva Federacije Bosne i Hercegovine, Republičkog javnog tužilaštva Republike Srpske, Tužilaštva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i Tužilaštva Bosne i Hercegovine predstavlja listu predloženih sudija odnosno tužilaca na opštoj sjednici suda odnosno kolegiju tužilaca tužilaštva, provjerava da li predložene sudije odnosno tužioci ispunjavaju uslove iz tačke 1.1. te da li prihvataju nominaciju. Dobrovoljnost je princip *sine qua non* u izboru povjerljivih savjetnika. Sudije odnosno tužioci koji ne ispunjavaju eliminatorne uslove iz tačke 1.1. – godine iskustva i prethodna disciplinska odgovornost, se uklanjaju sa liste nominacija. Sudije odnosno tužioci koji prihvataju nominacije i ispunjavaju eliminatorne uslove mogu predstaviti svoje edukativno i drugo iskustvo u oblasti etike, integriteta i sprečavanja sukoba interesa na opštoj sjednici suda odnosno kolegiju tužilaca tužilaštva prije početka glasanja.

1.6. Izbor povjerljivog savjetnika se vrši tajnim glasanjem. Sudije odnosno tužioci koji glasaju mogu glasati za jednog kandidata sa liste predloženih. Za povjerljivog savjetnika bira se sudija odnosno tužilac koji dobije najveći broj glasova sudija odnosno tužilaca koji glasaju.

1.7. Povjerljivi savjetnici se biraju na dvije godine, sa mogućnošću ponovnog izbora. U slučaju da povjerljivi savjetnik nije u mogućnosti obavljati svoje dužnosti, kao i da iste ne vrši u skladu sa ovim smjernicama tokom perioda za koji je izabran, blagovremeno se provodi izbor novog povjerljivog savjetnika u skladu sa tačkama 1.1. do 1.6.

1.8. Izabrani povjerljivi savjetnici mogu vršiti povjerljivo savjetovanje sudija odnosno tužilaca iz bilo koje pravosudne institucije u BiH.

1.9. Sudovi i tužilaštva koji vrše izbor povjerljivih savjetnika obavještavaju Odjel za disciplinske postupke i etiku nosilaca pravosudne funkcije VSTV-a BiH (dalje Odjel) o izabranim povjerljivim savjetnicima odmah po njihovom izboru ili nastalim promjenama. Odjel objedinjuje listu povjerljivih savjetnika, redovno je ažurira i dostavlja svim pravosudnim institucijama, Pravosudnoj komisiji Brčko distrikta BiH, udruženjima sudija, tužilaca i stručnih saradnika u BiH, te CEST-u FBiH i CEST-u RS.

1.10. Lista povjerljivih savjetnika se objavljuje na web stranicama pravosudnih institucija, VSTV-a BiH, Pravosudne komisije Brčko distrikta BiH, CEST-a FBiH i CEST-a RS i udruženja sudija, tužilaca i stručnih saradnika u BiH.

1.11. VSTV BiH organizuje početnu obuku za izabrane povjerljive savjetnike. Nakon početne obuke, izabrani povjerljivi savjetnici su dužni da redovno pohađaju obuku u oblasti etike, integriteta i sprečavanja sukoba interesa u pravosuđu i samoeduciraju se, te redovno prate izmjene svih relevantnih propisa, uputstava, smjernica i drugih obavezujućih, instruktivnih i edukativnih akata, kao i razvoj međunarodnih standarda u ovoj oblasti.

2. Postupak povjerljivog savjetovanja

2.1. Povjerljivo savjetovanje je preventivni i edukativni mehanizam i provodi se sa ciljem edukacije nosilaca pravosudnih funkcija, prevencije neetičnog ponašanja, rješavanja etičkih dilema te jačanja integriteta nosilaca pravosudne funkcije, pravosudnih institucija i pravosuđa u cjelini.

2.2. Svaki sudija odnosno tužilac se može obratiti povjerljivom savjetniku kojeg odabere i zatražiti savjet u situaciji etičke dileme odnosno nedoumice kako postupiti u slučaju da određeni događaj/i ili okolnosti imaju ili mogu imati implikacije na njegovo etično ponašanje i integritet.

2.3. Sudija odnosno tužilac se može obratiti povjerljivom savjetniku koji obnaša pravosudnu funkciju u istoj ili drugoj pravosudnoj instituciji.

2.4. Sudija odnosno tužilac se može obratiti za savjet u oblasti etike, integriteta i sprečavanja sukoba interesa povjerljivom savjetniku kojeg odabere usmeno (direktno ili telefonski) te pisanim putem (pismo ili e-mail). Povjerljivi savjet se daje na isti način na koji je zatražen (istim kanalom komunikacije). Ukoliko se radi o usmenom razgovoru i savjetu, povjerljivi savjetnik sačinjava zabilješku o prezentiranoj etičkoj dilemi i datom savjetu. Ukoliko se komunikacija vrši pisanim putem, odgovor povjerljivog savjetnika sadrži postavljeno pitanje i dati savjet.

2.5. Povjerljivo savjetovanje se provodi putem otvorene, kolegijalne, praktične i efektivne komunikacije između provjerljivog savjetnika i sudije odnosno tužioca koji traži povjerljivi savjet, te na osnovu principa međusobnog uvažavanja. Povjerljivi savjetnik je dužan pristupiti komunikaciji sa sudijom odnosno tužiocem koji traži povjerljivi savjet dobronamjerno, strpljivo

i obazrivo, pažljivo notirajući potrebne detalje predstavljene etičke dileme. Nakon što sudija odnosno tužilac predstavi svoju etičku dilemu, povjerljivi savjetnik može dati svoj savjet odmah ili nakon konsultiranja određenih pravnih, instruktivnih ili edukativnih izvora. Cilj povjerljivog savjetovanja je davanje praktičnog i na propisima i dobrim praksama utemeljenog savjeta za etično ponašanje sudijama i tužiocima.

2.6. Povjerljivi savjetnik daje svoj savjet na osnovu etičkih principa i normi regulisanih Zakonom o VSTV-u BiH, zakonima o sudovima i tužilaštvima u BiH, Kodeksom sudijske etike i Kodeksom tužilačke etike, Smjernicama za sprečavanje sukoba interesa u pravosuđu, Smjernicama za nosioce pravosudne funkcije prilikom istupanja u javnosti i korištenja društvenih mreža te na osnovu Priručnika za primjenu Kodeksa sudijske etike i Kodeksa tužilačke etike, analize disciplinske prakse VSTV-a BiH i analize mišljenja Stalne komisije za etiku, integritet i odgovornost sudija i tužilaca VSTV-a BiH, planova integriteta pravosudnih institucija te drugih instruktivnih i edukativnih materijala relevantnih za pravosuđe u BiH. Savjet povjerljivog savjetnika obavezno sadrži upućujuću i edukativnu referencu na relevantne propise, smjernice ili edukativne materijale.

2.7. Povjerljivi savjet se dostavlja u najkraćem mogućem roku, a u hitnim situacijama odmah.

2.8. Povjerljivi savjetnik je dužan štiti identitet sudije odnosno tužioca koji traži povjerljivi savjet čuvanjem identifikacijskih podataka i anonimizacijom ličnih podataka tražioca savjeta povjerljivog savjetnika.

2.9. Savjet povjerljivog savjetnika nije obavezujući za sudiju odnosno tužioca koji traži povjerljivo savjetovanje. Postupanje sudije odnosno tužioca nakon povjerljivog savjetovanja je rezultat slobodne volje pojedinca, za što sudija odnosno tužilac snosi ličnu odgovornost.

2.10. Sudija odnosno tužilac ne može tražiti povjerljivi savjet o već nastalim etičkim povredama koje mogu rezultirati utvrđivanjem disciplinske odgovornosti u skladu sa članom 56. odnosno članom 57. Zakona o VSTV-u BiH. Povjerljivo savjetovanje nije na bilo koji način ekskulpirajuće za prethodne, sadašnje ili buduće situacije, niti se može smatrati olakšavajućom ili otežavajućom okolnosti u eventualnom postupku utvrđivanja disciplinske odgovornosti. Na ove okolnosti povjerljivi savjetnik je dužan upozoriti sudiju odnosno tužioca koji traži povjerljivi savjet. Ukoliko povjerljivi savjetnik dođe do saznanja o postojanju okolnosti koje upućuju na postojanje disciplinskog prekršaja iz člana 56. odnosno člana 57. Zakona o VSTV-u BiH, on je i ove informacije dužan štiti radi osiguranja povjerljivosti kao ključnog principa povjerljivog savjetovanja.

3. Evidencije i izvještavanje o povjerljivom savjetovanju

3.1. Povjerljivi savjetnik vodi evidenciju o svom radu i postavljenim pitanjima i datim savjetima u sažetoj formi i bez identifikacijskih podataka sudije odnosno tužioca koji je zatražio savjet. Bilješka povjerljivog savjetnika sadrži isključivo podatke o tome da li je savjet tražio sudija, tužilac ili stručni saradnik kojeg imenuje VSTV BiH, koja je etička dilema prezentirana (bez identificirajućih podataka) te kakav je savjet dat, sa relevantnim referencama. Preporučeni model bilješke o povjerljivom savjetovanju predstavlja dodatka Smjernica.

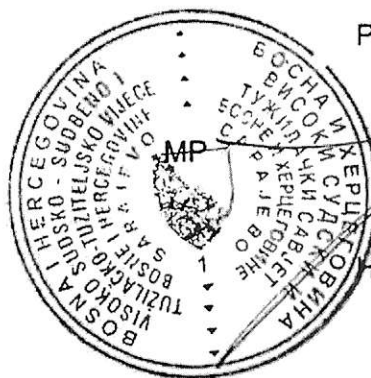
3.2. Bilješke povjerljivih savjetnika mogu biti korištene u potpuno anonimiziranoj formi za potrebe edukacije o etici, integritetu i sprečavanju sukoba interesa i izrade edukativnih materijala. Za korištenje primjera etičkih dilema i povjerljivog savjetovanja u edukativne svrhe, neophodna je saglasnost sudije odnosno tužioca koji traži povjerljivi savjet.

3.3. VSTV BiH u saradnji s CEST-om FBiH i CEST-om RS može da najmanje jednom u dvije godine organizuje okrugli sto povjerljivih savjetnika i edukatora u oblasti etike, integriteta i sprečavanja sukoba interesa u pravosuđu, sa ciljem razmjene iskustava i predlaganje mjera za unapređenje sistema povjerljivog savjetovanja i edukacije u oblasti etike, integriteta i sprečavanja sukoba interesa u pravosuđu.

4. Stupanje na snagu

Smjernice stupaju na snagu danom donošenja i iste će biti objavljene na internet stranici Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine.

Broj: 11-07-2-464-2/2024
Sarajevo, 21.03.2024. godine

Predsjednik

Halil Lagumdžija

DODATAK:**MODEL BILJEŠKE O POVJERLJIVOM SAVJETOVANJU**

Povjerljivi savjetnik			
Godina			
Sudija/tužilac/stručni saradnik kojeg imenuje VSTV BiH (odabrati jednu opciju, bez navođenja imena ili drugih identificirajućih podataka)	Prezentirana etička dilema (ukratko opis, bez identificirajućih podataka)	Dati savjet (ukratko opis, bez identificirajućih podataka)	Relevantne reference (naziv i numeracija odredbe propisa, kodeksa, smjernica, edukativnog materijala)
...			
...			
...			